

Fons Reixach - AMR

>> *La Lògia Maçònica de Figueres cap a l'any 1890. Imatge publicada a Història gràfica de Figueres, l'any 2001.*

Els fotògrafs amateurs

Un llegat que complementa els buits que els professionals no ens proporcionen

A finals del segle XIX el nombre de fotògrafs amateurs superava amb escreix els considerats professionals i, a inicis del segle XX, augmentaren exponencialment. Al segle XXI el coneixement d'aquests retratistes amateurs s'ha ampliat gràcies a les donacions a institucions públiques, fruit de la política arxivística de sensibilització envers la preservació del patrimoni documental.

INÉS PADROSA GORGOT > Text

Al contrari del que ens pot semblar, la fotografia, en els seus inicis, no fou una parcel·la exclusiva dels fotògrafs professionals. Els aficionats esmerçaren nombrosos tempteigs, molts amb un resultat superlatiu. Al tombant de segle, a Barcelona, ja es comptabilitzen més de tres mil fotògrafs amateurs. Normalment pertanyien a classes benestants, i gaudien d'uns trets comuns, entre els quals cal destacar l'estima pel patrimoni, l'amplitud de mires envers les noves tecnologies, l'esperit viatger, la vinculació al teixit associatiu (en particular a associacions excursionistes) i les reminiscències proustianes en voler captar l'instant viscut per perpetuar *la recherche du temps perdu*.

Una sensibilitat especial

En definitiva, eren personatges dotats d'una sensibilitat especial, inquiets i privilegiats. El seu llegat fotogràfic ens aproparà al seu món, al seu entorn familiar i a les seves aficions, i serà gràcies a ells que gaudirem d'un reguitzell d'imatges en diferents tècniques i suports, que complementaran buits que els fotògrafs professionals no podien proporcionar. Pobles, racons, fes-

tes que difícilment captaven l'atracció dels professionals han estat afortunats si algun fotògraf amateur resident o estiuvejant n'ha deixat constància.

Aquests aficionats encisats per la nova tècnica els podem incloure en diferents segments de la societat: membres de la burgesia i de la classe mitjana alta, professionals lliures o bé homes de ciència. Uns van practicar la fotografia sense més transcendència, però altres van experimentar amb les imatges aplicant-hi tècniques diverses, i les van difondre mitjançant exposicions i concursos o publicant-les, ja fos en revistes, acompanyant textos històrics o guies, o bé a manera de *souvenir* traslladant-les a targetes postals.

Arreu de les comarques gironines són nombrosos els aficionats a aquesta tècnica que van gaudir de renom. Per terres empordaneses es recorden nobles com Tomàs de Rocabertí, comte de Peralada, o Antoni de Moxó, marquès de Santmori; hisendats com els Rodeja, els Cusí, els Macià de Vila-fant; menestrals com Jaume Navarra; professionals lliures com l'horticultor Josep Pichot; els Subias, els Darder de Pontós, els Reglà de Sant Mori, el cafeter Narcís Roget o

Al contrari del que ens pot semblar, la fotografia, en els seus inicis, no fou una parcel·la exclusiva dels fotògrafs professionals

ACGAX. Servei d'Imatges. Fons Josep Vilallonga Corominas

>> *Els cavallets de Sant Feliu de Pallerols ballant al Firal cap a l'any 1905.*

el seu amic Verdaguer (que traspasaren les vistes a targetes postals i crearen la col·lecció Ciència & Paciència). Per altres indrets de la província es localitzà Joan Bonany a Palafrugell, els germans Masó a Girona, els Butinyà al Pla de l'Estany i els Bassols o Josep M. Dou a la Garrotxa.

Estiuejants i capellans

Estiuejants il·lustres com el doctor Antoni Bartumeus (1856-1935), membre del CEC i de la secció de fotografia de l'entitat, o els Rahola, retrataren Cadaqués. Lluís

>> *Castellfolit de la Roca l'any 1898.*

© Arxiu Fotogràfic Centre Excursionista de Catalunya (Fons Lluís Maria Vidal)

Marià Vidal, president del CEC, mostrà predilecció per diferents llocs de la geografia catalana. El doctor Arruga desenvolupà la seva afició a Begur. L'industrial barceloní Joan Buxareu Juncadella trià la Cerdanya, i la família Reixach Coral captà instantànies de diferents indrets de l'Empordà i el Vendrell.

Alguns representants de l'estament eclesiàstic també es van sentir atrets per l'art fotogràfic: l'anglesenc Mn. Tomàs Miralpeix, establert a Castelló d'Empúries, en va ser un gran aficionat. Retratà grups de castellanins i edità dues sèries de targetes postals, una de Castelló i l'altra d'Anglès, i algunes de les seves fotografies es publicaren a l'*Àlbum Meravella* i a la revista *Costa Brava*.

Resultat de la sensibilització per la preservació del patrimoni, l'Arxiu Comarcal de la Garrotxa ha estat receptor d'una interessantíssima donació. Ha ingressat prop de deu mil fotografies (des de l'última dècada del segle XIX fins a l'any 1972), pertanyents als Vilallonga, una família d'hisendats de Sant Feliu de Pallerols. Els autors foren Josep Vilallonga Corominas (1872-1929) i dos dels seus fills, Joan (1901-1979) i Fernando (1907-1986). Un recull d'imatges úniques per a la història, els costums i la gent de la Garrotxa de la mà de tres grans fotògrafs amateurs.

Inés Padrosa Gorgot és arxivera i bibliotecària de la biblioteca del palau de Peralada.

Alguns representants de l'estament eclesiàstic també es van sentir atrets per l'art fotogràfic: Mn. Tomàs Miralpeix en va ser un gran aficionat